

Fyrirspurningur til Jóannes Eidesgaard, landsstýrismann

løgtingsmál nr. 100-12/95: Viðvíkjandi lýsingini av sínámillum peningarensli-num millum Føroyar og Danmark.

Fíggaliga støðan og peningarenslið mugu lýsast betur

Føroya Løgting álegði 31. mai 1995 landsstýrinum at seta trimannanevnd at kanna og útgreina peningarenslið millum Føroyar og Danmark.

1) Hevur landsstýrið viðgjørt viðtøkna uppskotið til samtyktar og viðmerkingarnar í álitinum, sum eru grundarlagið undir uppskotinum og við stöði í hesum sett kanningsætningin upp?

2) Er kanningsnevndin sett, og hvør mennar hana?

VIDMERKINGAR:

8. mars 1995 legði Fólkaflokkurin fyr Føroya Løg-

ting uppskot til samtyktar nr. 90/1994: Lýsing av sínámillum peningarensli-num millum Føroyar og Danmark.

Uppskotið var soljóðandi: Føroya Løgting heitir á landsstýrið at seta trimannanevnd av búskapar- og figgjarkønnum fólki at greina og lýsa sínámillum peningarenslið millum Føroyar og Danmark. Úrslitið skal leggjast fyr lögtingið á ólavssøku 1995.

Úrslitið av hesum uppskoti var, at meirilutin í figgjarnevndini viðkaði kanningsætningin og setti nýtt uppskot fram: Álagt verður landsstýrinum at seta trimannanevnd av búskaparkønnum fólki at skipa fyr útgreining og

Bjarni Djurholm

lýsing av peningarensli-num millum Føroyar og Danmark og útgreining og lýsing av ávirkanini av blokkveitingini á føroyska búskapin. Úrslitið av kanningsini verður lagt fyr lögtingið í seinasta lagi 1. okt. 1996.

Løgtingið greiddi málið 31. mai 1995, og varð uppskotið samtykt við 22-1.

Í figgjarnvevdarálitinum verður dentur lagdur á nøgdina av ósvaraðum spurningum í sambandinum millum Føroyar og Danmark, og mælt verður til at viðka kanningsætningin.

Spurningarnir, sum drignir verða fram í álitinum, eru hesir:

- 1) Hvørja ávirkan hevur blokkstuðulin á føroyska búskapin?
- 2) Hvussu ávirkar blokkstuðulin skattainntøkurnar hjá landinum (beinleiðis og óbeinleiðis)?
- 3) Hvar er multiplikatoreffektin av veitingini?
- 4) Hvussu ávirkar blokkstuðulin kappingarferið hjá vinnuni?
- 5) Hvussu ávirkar blokkstuðulin almenna sektorin og aðrar partar av vinnulivinum (t.d. privat handils- og tænastuvinnuna)?
- 6) Hvussu ávirkar blokkurin talið av arbeiðs-plássum?
- 7) Hvørir fyrimunir og vansar standast av møguligari kapitalisering av blokkinum?

Samanumtikið verður mælt til at lýsa positivar og negativar avleiðingar av blokkinum.

Siðan uppskotið til samtyktar varð lagt fyr lögtingið í fjór, hevur áhugin fyr og umtalan um føroysk viðurskipti verið áhaldandi.

Tað, sum tveir ofta hevur eyðkent umtalu, eru tær einvegis og ofta skeivu upplýsingarnar, sum bornar verða fjøldini. Hesar upplýsingar eru so tað stöðið, sum darir byggja sína fatan á, nevniliga, at vit burturav eru ein út-

reiðsla fyr danska skattgjalðaran.

Saman við vantandi innliti sum heild um figgarliga renslid millum ríkispartar, vilja skeivu upplýsingarnar skaða fatanina um samstarvið millum Føroyar og Danmark soleiðis, at tørfert er at fáa skilagóðar loysnir á ríkisrættarlugu stöðuni og bindingum landanna millum.

Tað er tí neyðugt, at figgarliga stöðan og peningarenslið verður lýst á sakligum grundarlagi.

Í samsvari við henda veruleika, legði Fólkaflokkurin fyr lögtingið 8. mars 1995 uppskot um at fáa hesi viðurskipti kannað og lýst.

Hetta er eitt álvarsmað og hevur tí sjálvsagt samsvarandi áhuga. Tí eigur landsstýrismaðurin í figgjarmálum at greiða tingnum frá, hvat higartil er spurt úr kanningsarbeiðinum.

Vist verður annars til viðmerkingarnar í uppskoti Fólkaflokksins nr. 90/1994.

Á Føroya Løgtingi 30. januar 1996

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður:

Landsbankin kannar peningarenslið og ávirkan av blokki

Svar uppá fyrirspurning frá Bjarna Djurholm, løgtingsmanni, í tingmáli nr. 100-12/1995 viðvíkjandi lýsingini av sínámillum peningarensli-num millum Føroyar og Danmark

Fyrirspurningurin var soljóðandi:

Føroya Løgting álegði 31. mai 1995 landsstýrinum at seta trimannanevnd at kanna og útgreina peningarenslið millum Føroyar og Danmark.

1) Hevur landsstýrið viðgjørt viðtøkna uppskotið til samtyktar og viðmerkingarnar í álitinum, sum eru grundarlagið undir uppskotinum og við stöði í hesum sett kanningsætningin upp?

2) Er kanningsnevndin sett, og hvør mennar hana?

SVAR:

9. mars 1995 leggur Bjarni Djurholm, løgtingsmaður

vegna fólkaflokkin fram løgtingsmál nr. 90/94, sum er soljóðandi uppskot til samtyktar:

„Føroya Løgting heitir á landsstýrið um at seta trimannanevnd av búskapar- og figgjarkønnum fólki at greina og lýsa sínámillum peningarenslið millum Føroyar og Danmark. Úrslitið skal leggjast fyr lögtingið á ólavssøku 1995.“

Málið verður eftir 1. viðgerð 21. apríl 1995 beint í figgjarnvevndina.

Í álitinum frá figgjarnvevndini dagfest 17. mai 1995 sigur ein meiriluti, at hann ikki tekur undir við øllum viðmerkingunum frá uppskotsstíllaranum, men heldur tað tó vera rætt at kanna peningarenslið millum Føroyar og Danmark. Sami meiriluti ásnannar, at

nøgvir ósvaraðir spurningar eru í samskiptinum við danska statin og mælti tí til, at setningurin hjá kanningsnevndini verður viðkaður.

Meirilutin setir soljóðandi uppskot til samtyktar fram: „Álagt verður landsstýrinum at seta trimannanevnd av búskaparkønnum fólki at skipa fyr útgreining og lýsing av peningarensli-num millum Føroyar og Danmark og útgreining og lýsing av ávirkanini av blokkveitingini á føroyska búskapin. Úrslitið av kanningsini verður lagt fyr lögtingið í seinasta lagi 1. oktober 1996.“

Løgtingið avgreiddi málið 31. mei 1995, og uppskotið frá meirilutanum í figgjarnvevndini verður samtykt við 22-1 atkvøðum.

Undir 1. viðgerð av mál-

inum mælti eg til, at nýggja búskaparráðið fekk hesa uppgávu.

Báðir minnilutarnir í figgjarnvevndini mæla til tað sama, og í uppskotinum frá meirilutanum er einki, sum beinleiðis forðar fyr, at búskaparráðið átók sær arbeiðið.

Á leið um somu tíð verður nýggj lóg um búskaparráð samtykt. Lógin er staðfest 12. juli 1995.

Í grein 2 stendur at ráðið skal hava 5 limir, sum landsstýrið setur eftir til-mæli frá setursráðnum á Fróðskaparsetrinum. Formaðurin og tveir av limunum skulu hava útbúgving sum búskaparfrøðingar, men hesir triggir mugu ikki hava leiðandi störv innan miðfyrirsetingina og mugu ikki umboða sérhugnalag í dagliga starvi sínum.

Í grein 3, stk. 4 verður sagt, at ráðið kann gera avtalu við stovnar/persónar um hjálp til kanningsarbeiði fyr ráðið.

Kravið um, at búskaparfrøðingarnir ikki mugu hava leiðandi störv innan miðfyrirsetingina hevur gjørt, at sera trupult hevur verið at mannað ráðið.

Eisini verður í hesum døgum allur almenni bygnaðurin umskipaður, og ikki fyrr enn einuferð seinni í ár ber til at siga, í hvørjari fyrirseting nógvar av okkara búskaparfrøðingum sita.

Ein møguleiki kundi sjálvsagt verið at mælt lögtinginum til broyting í grein 2, stk. 1 í lögtingslóg um búskaparráð, men hin vegin verður uttan iva neyðugt at siggja, hvussu nýggi almenni bygnaðurin verður.

Við hesum grundgevingum hevur landsstýrið enn ikki valt nýtt búskaparráð, men okkum stendur fritt at ráðfæra okkum við „gamla“ búskaparráðið, eins og vit kunnu fáa teirra viðmæli av ymskum spurningum. Í

„gamla“ búskaparráðnum sita: Sigur Poulsen, stjóri í Landsbanka Føroya, Bjarni Olsen, stjóri á Hagstovu Føroya og Kári Petersen, deildarstjóri á búskapardeildini í landsstýrinum.

Í samráð við „gamla“ búskaparráðið hevur landsstýrið latið Landsbanka Føroya lögtingsmál nr. 90/1994. Við øðrum orðum er arbeiðssetningurin uppskotið til samtyktar frá meirilutanum í figgjarnvevndini. Men við málinum eru eisini upprunauppskotið frá Bjarna Djurholm, áliðið frá figgjarnvevndini og fyrirspurningurin og svar í lögtingsmáli 100-12/1995. Landsbankin er farin undir útgreiningar- og lýsingararbeiðið av peningarensli-num millum Føroyar og Danmark og av ávirkanini av blokkveitingini á føroyska búskapinum.

Tá ið Landsbankin er liðugur við tann analysiska og frágreiðandi partin, verður alt málið lagt fyr „gamla“ búskaparráðið, sum síðan skal viðgera og góðkenna endaligu frágreiðingina, sum síðan verður lögð fyr lögtingið í september í ár.

Við hesum er vónandi fyrirspurningurin frá Bjarna Djurholm nøktandi svaraður.

*Føroya Landsstýri, 20. februar 1996
Jóannes Eidesgaard,
landsstýrismaður*